

82 Etheridge Knight (1931 – 1991)

A Fekete Művészetek Mozgalmának egycsapásra kiemelt jelentőségű tagja lett, mikor első kötetét, a „Börtönverseket” kiadták. 1960-tól ugyanis rablásért kapott huszonnyolc éves börtönbüntetését töltötte. Ahogy később írta: „Koreában megölt egy bombaszilánk és csak a narkó támasztott fel. 1960-ban börtönbüntetésem ölt meg ismét, amiből meg a költészet hozott vissza.” Benn könyvtárosként dolgozott, írt és fogolytársai írásait gyűjtötte, amiből élete második kötete lett, a nagysikerű „Fekete hangok a börtönből” című vers-gyűjtemény. Jó magaviseletéért nyolc év után szabadult. Aktív harcosa lett a Polgárjogi Mozgalomnak, Malcolm X-szel dolgozott, belépett az Iszlám Nemzet és a Fekete Hatalom Mozgalom nevű szervezetekbe. Számos társával együtt egy politikailag elkötelezett irodalom kialakításán fáradozott, mely az afro-amerikai lét és kultúra feltárását tűzte célul. Felesége Sonia Sanchez költőnő volt.

CELLA DAL

Elfogult Éji Zene
Villáma vág az alvók barlangjába.
Egyedül ugrok a vörös körbe
S tekerek egyet a téren megszólalva.

Nyomás Etheridge, ne légy a megváltó;
vidd szavad, hasíts vele az égbe,
csavarj esőt belőle

a sivatagra, meg sőt egy csaj fenekére,

hogy kerüljön ki végre valami jó
is a börtönből.

VIGO JÁRÁS

Barna hegyen
Néma cédrusok fölött
Esőtől iszkol a rigó.

ELNÉZÉST A HITEHAGYÁSÉRT

A szelíd dalok, mint madarak hullnak a börtönlevegőben,
dalom se lehet így mázas cukorka.

Tölgyet s szilfát rohaszt a düh; s a vak kétségbeesés túloldalán
ritkán látszik a rózsza.

Motyogásom nem hallható
a zúgás és zúgolódás felett.
Az éj tele buzival és bunkóval;
nem világítja se hold se csillag az eget.
Mázos cukorkám békeidőkre halasztva,
mikor hangom tollkönnyű és szelíd lesz újra;
s akkor majd tűző napban fehéredett
tengerpartokról énekelek,
meg holdakról és éjféli hajadonokról.

AKI ÁTLÁT A FALON

84

Átlát a falon
titkos szeme van
ennek az öreg feketének
a cella ege alatt ül
a nap által a nyugati
falnak ragasztva
lila ínyével pipáját tartva

az évek potyognak
mint túlérett szilva
vörös hússal festve
a fekete földre

ideje nem az én időm
de ismertem valaha

ő vezetett be vacogva
a sötét erdőbe
tanított titkos rítusokra
nőkkel kapcsolatban
meg hogy a testvérekkel
igaznak kell lenni
meg hogy kell az ellenség véréből
italt keverni

most fekete macskák körözik
fehér fogukat villantva
levegőbe vicsorogva
letaposott zöld fű alatta
csillogó izmok

fülek figyelik szavát
mosolyog
ismeri
a harcot
az ellenséget
titkos szemei vannak
átlát velük a falakon.

VERS MAGAMNAK (AVAGY BLUES EGY MISSISSIPPI FIÚNAK)

85

Mississippiben születtem
Mezítláb tapostam a sarat
Feketének születtem Mississippiben
Mezítláb tapostam a sarat.
De mikor tizenkettő lettem
Örökre leléptem.
Apa gyapotot szedett
És kíséző nélkül védte a szeszt.
Mondom apa gyapotot szedett
És kíséző nélkül védte a szeszt.
A csűr-kerítésnek dőlve állt mikor elmentem
Azon a vasárnap reggelen.
Otthagytam a mamát
Sütött a nap a szemébe.
Otthagytam a mamát
Sütött a nap a szemébe.
Északra vettem az irányt
Egyenest ahogy a vadlibák szállnak,
Voltam Detroitban, Chicago-ban
És voltam New York városában
Voltam Detroitban, Chicago-ban
És voltam New York városában.
Mondom, az összes sugárutat végig másztam
Ugyanaz vagyok mégis
Egy fekete fiú s a blues is ugyanaz.
Visszamegyek Mississippibe
Ezúttal örökre megyek
Visszamegyek Mississippibe
Ezúttal örökre megyek
Szabad leszek Mississippiben
Vagy halott Mississipp-i földjében.